

[Kryger.]

yderne får en stigning på deres skattebilletter netop på grund af de omkostninger, som oprettelsen af det foreslåede kontor uvægerlig vil medføre. Når jeg er så afgjort imod et sådant kontor, er det ikke alene, fordi jeg mener, at vi i øjeblikket ikke har brug for flere administrationsgrene og slet ikke administrationsgrene, som skal kontrollere erhvervslivet, men også fordi jeg er meget ængstelig for, at det kan komme til at betyde en affolkning af de små håndværksvirksomheder. For det mindre håndværk og den mindre industri kan under højkonjunkturer komme til at stå over for konkurrence fra de virksomheder, som har mulighed for på grund af konjunkturstigning at love et vist udbytte, et løfte, hvis værdi dog måske i virkeligheden er så som så, fordi resultatet først viser sig, når året er omme.

Jeg vil gerne slutte med at sige, at efter de erfaringer, der har foreligget for udvalget, tror jeg heller ikke på, at loven vil blive i den grad produktionsfremmende, som meningen var. Hvis den ikke bliver det, hvad skal vi så med den? Jeg må henstille til det høje ting, at man ikke giver staten yderligere lejlighed til at gribe ind i erhvervslivets arbejdsmuligheder. Jeg vil bede det høje ting om at overveje meget nøje, om man ikke af hensyn til det lille håndværk og den lille industri bør undlade at indføre en ordning som denne. I en tid, hvor vi taler om at spare på alle felter, er der ingen som helst grund til at oprette et kontor som det her foreslåede, der i realiteten ingen betydning vil få; der er jo fra forskellig side givet udtryk for, at dets værdi vil blive ringe, fordi det kun vil blive af vejledende art. Og hvad skal vi så med det? Jeg tror, det private erhvervsliv nok selv skal finde den vejledning, det har brug for, og det skal også nok finde frem til, i det øjeblik det lønner sig, at give sine arbejdere og funktionærer et vist vederlag, et ekstra tillæg. Det har vi set i små industrier og håndværksvirksomheder, f. eks. i tilfælde af sygdom eller ved særlige højtider, op til jul o. lign., hvis arbejdsgiverne mener, de har råd til det, og pengemarkedet ikke er strammere og skatterne ikke højere, end at de kan afse kontante ydelser. Men at blande staten ind tror jeg vil virke stik

modsat hensigten, og jeg anbefaler tingets medlemmer at stemme imod lovforslaget.

Fanger: Jeg kan ikke medvirke til gennemførelse af det nu foreliggende forslag til lov om fremme af udbyttedeling og oprettelse af sociale fonds. Motiverne til lovforslagets fremsættelse var, at man hermed ville fremme produktionen, og det vil alle vist gerne være med til, men efter min mening vil loven ikke medvirke hertil.

Forslaget går jo nu kort ud på, at der skal nedsættes et nævn, som skal have til opgave at vejlede og opfordre virksomhederne til frivilligt at oprette udbyttedelingsordninger for de beskæftigede. Min første indvending er, at man herved får en ny unødvendig statsinstitution, og det vil betyde nye udgifter for staten. Jeg så hellere, at man afviklede nogle af de mange statskontorer.

Det formål at stimulere arbejdernes interesse i den størst mulige produktivitet fremmes bedst ved en direkte forbindelse mellem arbejdernes personlige effektivitet og den løn, der udbetales, og i denne henseende er dansk industri og håndværk nået forholdsvis langt, idet akkordarbejde anvendes betydeligt mere i Danmark end i de fleste andre industrilande. Dog må det erkendes, at der endnu ligger uudnyttede muligheder for at fremme arbejds effektiviteten med nye aflønningssystemer, som på rationel måde skaber forbindelse mellem produktion og arbejds løn, men det er ikke et problem, lovgivningsmagten skal blande sig i.

Udbyttedelingsordninger, hvorefter arbejderne ved regnskabsårets afslutning skal have udbytte, der fastsættes i forhold til det udbytte, der udbetales til virksomhedens ejere, virker efter min opfattelse på en principielt helt anden måde end en ordning, der forbinder arbejdernes aflønning med deres personlige arbejdsindsats. Det udbytte, der bliver tilovers til forrentning af egenkapitalen i en virksomhed, vil være påvirket af en lang række forhold, hvori kapitalen indgår som en produktionsfaktor sammen med arbejdskraften, sammen med den tekniske og merkantile kunnen, der er repræsenteret i virksomhedens ledelse, og konjunkturforholdene uden for virksomheden, hvilket sidste forhold hverken virksomhedens arbejdere eller